

Text pro magisterské studijní programy

Sci-fi? Ne! Díky vysokorychlostní trati vyroste nádraží i nový most

Zásadní a revoluční dopravní změny přinese v Ústí nad Labem plánovaná vysokorychlostní trať. Ale hlavně – za méně než půl hodiny budete vlakem v Praze nebo v Drážďanech.

Na českém poměry unikátní, jedinečný, revoluční, ale také diskutabilní a na základě některých odborníků stále ještě nedořešený. Takový je rozpracovaný projekt vysokorychlostní tratě (VRT) Praha – Ústí nad Labem – Drážďany. Chystaná novinka by už za šest let mohla začít měnit krajskou metropoli k nepoznání. Ústecký magistrát na téma uspořádal veřejnou diskusi. „Pro Ústí jde o jedinečnou možnost, kterou si nesmí nechat ujít. Málokdy se stává, že je naše město v nadnárodním zájmu, což se v tomto případě bezpochyby děje. Pokud nebudeme reagovat včas a správně, Ústí bude další desítky let bez výrazné změny a posunu dopředu. Šlo by o obrovský hřích, kdybychom příležitost propásli,“ řekla v úvodu za kancelář architekta města Barbora Havrlová. Jaký je konkrétní plán? Trasa vysokorychlostní tratě povede z Prahy do Litoměřic, následně podzemním tunelem přes České středohoří a Sřekov do centra Ústí a dalším více než dvacetikilometrovým tunelem přes Chlumec do Saska, a to Krušnohorským tunelem.

Centrální nádraží

V Ústí tím vznikne nové dvoupodlažní nádraží, a to v současných železničních prostorách za bývalým autobusovým nádražím. Terminál zahrne dálkové linky do Drážďan, Berlína či Liberce, regionální linky do Děčína, Kadaně či Mostu a městské linky do Velkého Března či k jezeru Mlýnské náhuty. „Dnes na některé spoje musíte na střežkovské nádraží a na západní nádraží, do budoucna všechny vlaky pojedou z jednoho centrálního nádraží, což je výhoda pro návaznost autobusové příměstské dopravy a pro přechod na městskou hromadnou dopravu,“ přidal svůj pohled vedoucí oddělení dopravní obslužnosti ústeckého krajského úřadu Jakub Jeřábek. Ústí nad Labem dle odborníků výstavbou VRT může jen získat. Zprvu se přitom uvažovalo jen o vysokorychlostní trati mezi Vídní, Brnem, Prahou a Berlínem, o terminálu na severu Čech se Ústečanům mohlo jen zdát. Rychlovlaky tu měly bez povšimnutí projíždět. Nyní se s Ústím počítá jako s jedním z pilířů trati.

„Do půl hodiny se lidé dostanou do Drážďan i Prahy. Severní Čechy mají co nabídnout a s dobrým dopravním spojením si udrží stávající obyvatele a přitáhnou i nové,“ objasnil dál zástupce Správy železnic Pavel Hruška s tím, že jet do Prahy na otočku, třeba na pracovní schůzku, bude v podstatě běžnou záležitostí.

Y

Figure 1

RACEZONES

100

● 1997年12月1日

sterske studijni program

ého jazyka a literatury p

skábo jazvka a literaturná

עברית ופסיכיאטריה

—

języka a literatury pro s:

o języka a literatury pro

Index

Zadani

Přečtěte si přiložený text a odpovězte na následující otázky:

1. STYLISTIKA

1. a) Do jaké funkčněstylové oblasti byste zařadili přiložený text? A do které její podoblasti?

b) Jaké slohové postupy se v textu dominantně uplatňují?

c) O jaký slohový útvar se jedná?

2. a) Jak je text členěn z hlediska horizontálníhoho?

b) Uveďte dílčí téma

předposledního odstavce:

posledního odstavce:

3. Uveďte charakteristiky, které náležitě vystihují titulek a mezititulek. Vybírejte z nabídky: a) statický, b) dynamický, c) konkrétní, d) neurčitý.

titulek

mezititulek

4. Jaké prostředky vertikálního členění textu a s jakou funkcí se v textu uplatňují?

prostředek:

funkce:

5. K následujícím výrazům přiřad'te na základě jejich výskytu a funkce v textu adekvátní slohovou charakteristiku. Vybírejte přitom ze škály: výraz *neutrální*, *expresivní*, *knižní*.

obrovský

propást

2. SYNTAX

1. Proved'te syntaktickou analýzu následující věty jednoduché a její stavbu znázorněte náležitým plošným schématem (s údaji o každém větném členu a skladebních vztazích gramatických a sémantických). Určete druh predikátu.

Nový rozpracovaný projekt vysokorychlostní tratě (VRT) je na české poměry unikátní, jedinečný, revoluční, ale také diskutabilní a na základě některých odborníků stále ještě nedořešený.

2. Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v kterém budou údaje o jednotlivých větách (způsob připojení, větněčlenská funkce, sémantický vztah).

„Pokud nebudeme reagovat včas a správně, Ústí bude další desítky let bez výrazné změny a posunu dopředu, šlo by tudíž o obrovský hřích, kdybychom příležitost propásli,“ řekla v úvodu za kancelář architekta města Barbora Havrlová.

3. Zodpovězte otázky týkající se výňatku textu:

Zásadní a revoluční dopravní změny přinese v Ústí nad Labem plánovaná vysokorychlostní trať. Ale hlavně – za méně než půl hodiny budete vlakem v Praze nebo v Drážďanech.

a) Najděte ve výňatku konektor vyjadřující syntakticko-sémantický vztah a určete jeho typ.

b) Za jaký slovní druh lze považovat ve výňatku slovo *hlavně*? Nahraďte jej bez změny smyslu výpovědi.

c) Vysvětlete volbu interpunkčního znaménka ve výňatku (tj. pomlčka). Pokuste se znaménko odstranit/nahradit a odůvodněte svůj postup.

d) Najděte ve výňatku příslovečné určení času (vyjádřené jako komplexní VČ) a vyplšte ho.

4. V předposledním odstavci textu identifikujte nepravou větu vedlejší (NVV) a tento jev definujte:

.....

Definice:

5. Zapište gramatickým větným vzorcem následující výpovědi:

- a) *Trasa vysokorychlostní tratě povede z Prahy do Litoměřic.*

GVV:

- b) *Chystaná novinka by už za šest let mohla začít měnit krajskou metropoli k nepoznání.*

GVV:

3. MORFOLOGIE

1. Určete slovnědruhovou platnost slov užitých v textu:

- a) *vysokorychlostní*
- b) *šest*
- c) *málokdy*
- d) *doprava* (2. odstavec, 7. řádek)
- e) *terminál*

2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:

- a) *centrum*
- b) *obslužnost*
- c) *pilíř*

3. Určete třídu níže uvedených sloves:

- a) *uspořádat*
- b) *udržet si*

4. Utvořte:

- a) přechodník minulý činný pro ženský rod mn. č. od slovesa *přinést*
- b) přechodník přítomný činný pro mužský rod j. č. od slovesa *reagovat*
- c) přičestí trpné pro mužský rod živ. mn. č. od slovesa *zahrnout*
- d) 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *posloužit*
- e) podstatné jméno slovesné od slovesa *uvažovat*

5. Uved'te latinský název pro 6. pád:

6. Napište latinský název pro vid:

7. Určete druh spojky *ale*

8. Utvořte 6. pád množného čísla od podstatného jména *hřích*

9. Utvořte 7. pád množného čísla od podstatného jména *uzel*

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. a) Proved'te morfematický rozbor slova *obyvateľ* a jednotlivé morfémy popište.

b) Ke slovu *obyvateľ* uveďte jeho příslušné slootovorné charakteristiky:

motivující/fundující slovo:

slootovorný základ:

slootovorný formant (včetně hláskových alternací):

slootovorný formant:

slootovorná kategorie:

slootovorný způsob a postup:

onomaziologickorelační typ:

(zde vybírejte ze škály – mutace, modifikace, transpozice)

3. Vypíšte z textu:

a) antroponymum

b) domáci substantívni kompozitum

c) domáci adjektívni kompozitum

d) zkratku

e) zkratkové slovo

f) chrématonymum

4. K následujícím slovům uveďte jejich domáci jednoslovné synonymum.

centrální:

revoluční:

5. FONETIKA, FONOLOGIE A PRAVOPIS

1. a) Transkribujte následující text:

Při včerejším neštěstí zahynuli dva motorkáři ve věku 46 a 30 let. Podle krajské záchranky vyjžděly k události tři posádky záchranné služby a byl přivolán i vrtulník. Zdravotníci měli v péči pět osob. Jeden z řidičů utrpěl zranění, kterým podlehl ještě před příjezdem záchranářů.

- b) Ve cvičení a) podtrhněte slova, v jejichž výslovnosti dochází k asimilaci znělosti.
- c) Vypište slova, v nichž souhlásky *r* a *l* jsou jádrem slabik.

2. Podtrhněte slova, v nichž vyslovujeme neznělé ř:

Třebívlice, křoví, hřmot, vřískot, Pepř, břevno, Březina, chřipka, neřest, dřevo

3. Podtrhněte pouze správná tvrzení:

- a) Funkcemi zvukových prostředků se zabývá fonologie.
- b) Slovo nevinný lze na konci řádku rozdělit takto: nevin-ný.
- c) Výpověď *Proč jste mi neřekli celou pravdu?* je ukončena antikadencí.
- d) Příkladem spisovné elize je výslovnost slova *jméno* {me:no}.
- e) Přízvuk slovní je v češtině pohyblivý.
- f) Jádry slabik slova *poučit* jen **ou** a **i**.
- g) „Ráz“ podle ortoepických pravidel vyslovujeme v těchto případech: *k otci, pod okem, doopravdy*.
- h) Moravská výslovnost slova *shromáždění* má podobu [zhroma:žd'ěňi:].

4. Podtrhněte slova, která vyslovíme s větným přízvukem:

Většina lidí cestujících na Rujanu plula lodí, jiní jeli vlakem, ostatní využili letadlo.

Druh větného přízvuku pojmenujte:

5. Podtrhněte výpovědi s jazykovou chybou (nebo jazykovými chybami) a chybu (chyby) opravte:

a) Řidič Volkswagenu, který směřoval od českého Krumlova, se střetl s proti jedoucím karavanem.

b) Honza je veselejší než jeho bratr.

c) Naslibovali hory, doly, ale svou práci za půl milionu korun nedokončili.

d) Rovnoramený trojuhelník je takový, který má (alespoň) dvě strany schodné.

e) Dobříští skauti od sobotního rána do pozdního odpoledne vymýtili náletové dřeviny v lesoparku v Lidových sadech.

f) Mezi dravé ptáky se sokoli a orli, patří i poštolky, které často hnízdí v dutinách starých stromů.

g) Na odpolední raut jsme připravili táci s vepřovými řízečky, obloženými bagetami, zeleninovými saláty a grilovanými cuketami.

h) Zbytek si na juniorských závodech v šermu vydobyl bronzovou medaili.

i) Léčba spočívá v opakovaných dávkách léků, které červy v psím těle zahubí.